

Monumentnummer*: 507098

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 mei 1997
Kadaster deel/nr 82650/198

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Anjum Noardeast-Fryslân Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Anjum In berm Rederijwei

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Anjum B 3266

Omschrijving**

Inleiding

Het GEDENKTEKEN uit 1875 werd geleverd door K.F. Ozinga, die daarvoor op 5 juni 1875 f75,- kreeg betaald. Het opschrift van de steen memoreert de aanleg van 'dezen' weg door de 'Reederij'. De Reederij tot Nut der Inwoners te Anjum werd in 1797 opgericht als corporatie voor het beheer van de kerkelijke goederen uit vrees voor de onteigening door de Staat. Tussen 1850 en 1875 subsidieerde deze corporatie onder meer de wegverbeteringen in en rondom Anjum. Op 8 april 1871 vermeldt het administratieboek van de Reederij de aankoop van percelen 'tot het aanleggen van eenen weg (...) welke weg zal lopen van den zoogenaamden Heerenweg tot de tegenwoordige opslag bij de vaart', de huidige Rederijwei. Het plan daartoe werd geleverd door B.K. Vogel, 'Dijksopzigter' de Contributie Zeedijken Oostdongeradeel, die ook het toezicht hield op de uitvoering door D.K. Gaasterland. 'De nieuwe weg ten westen en om Anjum, benevens de straatlantaarns, de stalten, leuninggen (..) zijn bij acte van schenking van den 29 mei 1875 gepasseerd (...) overgedragen aan het Bestuur der Gemeente Oostdongeradeel, nadat de weg eerst is vervloerd geworden ingevolge het besluit in den vergadering van den 23 Junij 1874'. De bestrating werd uitgevoerd door R. van Dijk onder toezicht van B.K. Vogel, terwijl het zand en de stenen geleverd werden door respectievelijk W. van der Meulen en B. van der Meulen. Bij deze gelegenheid werd tevens het gedenkteken geplaatst. Het was een van de laatste activiteiten van de corporatie, die door de aandeelhouders op 12 mei 1875 reeds was ontbonden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Conische kolom met een ovalen doorsnede op een kubusvormig voetstuk, vervaardigd uit één stuk hardsteen en met verticale frijnslag. De hoogte boven het maaiveld is 127 cm; het voetstuk meet 31,5 x 40 cm en de grootste diameter aan de onderzijde is 28 cm en aan de bovenzijde 19,5 cm. Op de schacht is in laagrelief een ovalen omlijsting gebeiteld waarbinnen een klein bloemornament en het opschrift: GEDENKSTEEN AAN DEN AANLEG VAN DEZEN WEG IN 1871 DOOR DE IN 1797 TE ANJUM OPPERIGTE REEDERIJ.

Waardering

Het gedenkteken uit 1875 aan de Rederijweg is van algemene cultuurhistorische waarde:

- als bijzondere uitdrukking van een lokale ontwikkeling van de infrastructuur, in het bijzonder de verbetering van de ontsluiting van het dorp Anjum,
- als bijzondere getuigenis van een historische organisatie,
- vanwege de bijzondere betekenis van het object en de historisch-ruimtelijke relatie met de aanleg van de weg,
- vanwege de hoge mate van gaafheid,
- vanwege de hoge mate van functionele zeldzaamheid van een gedenkteken voor de aanleg van een weg.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Gedenkteken(D)

Functie

Gedenkteken(D6)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument